

10 5 115

A
XXX
y
18/m

35576/P

A. xxv 16/m

(P)

MARTÍ Y ZARAGOZA, M.
C

271(21)

ORATIO

PRO

CREPITU VENTRIS

habita

AD PATRES CREPITANTES

A B

EMANUELE MARTINO

ECCLESIAE

ALONENSIS DECANO.

Juxta Exemplar

REGIO-BRIGÆ

Excusum.

LAUSANNÆ,

Sumptibus FRANC. GRASSET & Socior.

MDCCLXVII.

Digitized by the Internet Archive
in 2018 with funding from
Wellcome Library

<https://archive.org/details/b3037392x>

ORATIO

PRO

CREPITU VENTRIS

AD

PATRES CREPITANTES.

CUm semper Crepitum Ventris ab urbe exfulantem & profugum, atque à confortio & hominum consuetudine ejectum expulsumque, ægerimè tulerim; hoc præcipuè tempore, PATRES CREPITANTES, in quo ὁσπριοφαιίαν τεαταρακοσην de more celebramus, & gravius visum est, & Reipublicæ incolumitati perniciosius. Quid enim tam acerbum, tam deplorandum, ac ne oculis quidem ferreis aspiciendum, quàm delicias populi, publicæ libertatis conservatorem, vel, quod dicere vereor: dicam tamen; salutis aram, ab urbe, à Republica, ab hominum conventu eliminasse,

explosisse, exhibuisse? Aliis in urbe pestibus grassari impunè licet; optimo civi, atque optimè quidem de singulis merito, patriâ perfrui aurâ non licet. Siquidem eò infantiæ atque vecordiæ hominum devenit audacia, ut nisi vobis, *Patres Crepitantes*, aut cura aliqua Crepitûs conservandi, aut libido fuisset; jam de ejus nomine vel incolumitate actum videretur. Rem sanè omnium difficillimam agnosco, ea quæ communi hominum arbitrato atque sententiâ inveterata sunt, vel funditûs evellere, vel aliò quàm infixâ mentibus opinio permittit, detorquere. Sed cum sæpe vel ignorantia, vel cæco eorum qui suggerunt livore, sententiæ huc illuc faciliè distrahantur; ingentem animo fiduciam haud temerè concepi, à me, si receptam vulgò de Crepitu opinionem diluerim ac debellârim, revocatum iri ac restitutum. Quod haud equidem ambigo mihi ex animi sententia eventurum, si ejus ortum, educationem, liberalium disciplinarum peritiam, animi dotes, virtutis splendorem, dignitatem, auctoritatem, reique quâ publicæ, quâ privatæ utilitatem demonstrâro. Necnon malè feriatorum capitum calumnias, & convitia in eum jacta veritate duce, ac fortuna comite dissipavero. Ac primùm, *Patres Crepitantes*, de ejus antiquitate mihi dicendum judico. Crepitum, quis tam rationis expers, tam plumbeus, esse possit qui non origine, hominis æqualem fateatur? Statim enim ac supremus rerum conditor vitalem illum spiritum inanissimi atque iner-

ti moli insufflavit, virtusque illa infusa, naturalia munia exercere occœpit; quis credat, munus illud tantopere necessarium, aera inclusum atque interceptum, naturæque ipsi adeò perniciosum, foras ejectioni, vel ignorasse, vel omisisse? Præsertim verò cum ipse humani exordii parens, & ruboris & urbanitatis inscius, nec illum exultantem ac erumpere gestientem, vel compresserit, vel jugularit. Sermone antiquiorem fuisse, priusque Crepitum invaluisse, quàm verba homines proferrent, vel ex Aristophanis *Ranis* addiscere possumus, quando nihil sciebant, nisi

Προσπαρθεῖν γ' ἐς τὸ σωμα, καὶ μιν θῶσαι τον ξύναϊον (a)

Quod ad genus attinet, haud obscuræ conditionis parentes sortitus est. Mitto eorum nugas, qui à Jove stercoreo, sive (ut cum Orpheo) εἰλυμένῳ κόπρω (b) originem ducere arbitrantur. Parentes quidem habuisse, tum apud omnes auctoritate, tum generis splendore ac nobilitate præstantes; omnibus in confesso est: quamvis & nonnihil ii qui nobis tradiderunt, vel aberrant, vel discrepent. Aristophanes quidem in *Pluto* pultis filium facit; nam cum dixisset:

(a) In os oppedere, & merda sodalem fœdare.

(b) Fimo delibuto.

Καί γὰρ τότε ἤδη τῆς ἀφάρης πολλὴν
ἔφλων. (c)

Subjungit postea : — μέγα πάνυ
Ἀπεπαρδον. ἢ γαστήρ γὰρ ἐπεφύσητό με (d)
Si Chamæleonti Pontico poëtæ fides adhiben-
da, Fabæ filium appellabimus, qui refert Asi-
num cum quendam fabas comedentem aspe-
xisset, adeo illarum desiderio affectum fuisse,
ut ad crepitus ejectandos provocaretur. Tele-
machus etiam Acharnensis ut illos in numera-
to haberet, diuturno fabarum alimento confo-
vebat. Rapis Diphilus Siphuius medicus hono-
rem hunc tribuit. Si Zenonem Stoicorum
Principem audire velimus, Lupinorum filium
reperiemus, qui ut eam quam de Crepitûs li-
bertate legem promulgaverat, reapse statueret
atque obfirmaret, iisdem vesci consueverat.
Ego tamen ne tot tantorumque virorum aucto-
ritati adversari videar; ejus parentes haud te-
merè appellare audeam allia, cepe, lupinos,
fabas, rapa, pultem, aliaque id genus πνευ-
ματικά.

Habetis genus *Patres Crepitantes*, nobilif-
simamque tanti herois profapiam intuemini,
ut si qua labes nequam fortassis hominum per-
fidiâ atque improbitate in honestissimam fami-
liam irrepisset, judicii nostri spongiâ penitus

(c) Ego tum bonam partem pultis absorpsi.

(d) — Mirum in modum

Pepedi: nam venter meus intumuerat.

abstergatur. Nam quod aliqui objiciunt de Crepitu illo polentario, ex eadem familia, qui à Plauto ignominiosè, ut ipsi arbitrantur, in theatrum adductus est, quum *Curculio* sua ageretur; plenum quidem dedecoris & probri videri posset; nisi id ipsum olim fecissent Cypriorum Reges in apparatusissima illa Alexandri Magni pompa in Phœniciam regressi. (testante Plutarcho). Et Nero atque Heliogabalus Impp. aliique principes viri. Quid? Nonne Augustus aliquando respondit, *immunes verberum histriones?* Quin & Histrioniam non fuisse pudori in Græcia, Livius tradidit. Quid? in Græcia? immo nec usquam gentium qui in scenam prodibant olim inter turpes habitos, Macrobius in Cœnis comprobavit. At demus obscuros esse, & Censoriâ notâ inuistos. Illi fanè ignominix & dedecoris notâ urendi, qui ultrô in scenam se sisterent, ac Histrionicam artem atque institutum sectarentur: non verò Reus noster, qui attractus, & quasi per vim in scenam detrusus à spurcissimæ conditionis homine, helluone, gurgite, mensarum affecla, & scurra è trivio, parasito scilicet Curculione.

Illa difficilis admodum est, tantopere exagitata quæstio, cujusnam sit ille coloris, quâ faciè, quâ corporis habitudine. Quæ ut diluerentur, gallus gallinaceus advocari oporteret, qui... quanto magis hunc, qui crassissimo nidore (absit verbo invidia) prætextatus incedit. Nihilominus, si in re adeò perplexa vel

conjecturis uti licet; corporis staturâ macilentum esse & gracilem, vel ex angustissima arc-tissimaque propriæ domûs janua, quâ sibi exitus patet, intelligere possumus. Cujus rei testimonium accersire profectò possem Catullum festivissimum scurram, ac nasutissimum fannionem, qui acutissimâ illâ quâ pollebat oculorum acie, videre potuit.

Subtile & leve peditum Libonis.

O Veronensium beatissimum, qui tantum heroa de facie noscere meruit! Haud nobis, vili popello, & inglorio ita contigit. Quid? nobis? immo nec mortalium ulli post hominum memoriam tantus honos à Diis tributus perhibetur.

Ejus idiomata sive linguam *Patres Crepitan-tes*, omnes audivimus, intellexit nemo. Ubi-cumque enim terrarum illum audiveris, exo-tica dialecto, atque ab hominum captu penitus remotâ, colloquentem admirabere. Sterpsiadem tantummodo Aristophanæum, quocum ille fa-miliarissimè versabatur, ex diuturno frequen-tissimoque usu atque colloquio, vel prorsus intellexisse, vel assequutum penè judicavero. Ait enim in *Nubibus* (e):

(e) *Et jusculum, uti tonitru, strepit intus: tum fragor editur ingens:*

Primo sensim pappax: mox inde infert sonitum papappax.

Et quando caco, tum demum papapappax.

Χ' ὡσπερ βροντὴ τὸ ζωμίδιον παταγεῖ.
καὶ δεινὰ κέκραγεν.

Ἀτρέμας πρῶτον παππᾶς. καὶ περ' ἐπά-
γει παπαπᾶς.

Χ' ὅταν χέζω κομιδῆ, βροντᾶ παπαπᾶ-
πᾶς.

Quæ quidem verba non apud fungos aliquos aut bardos Strepfiades protulit, sed coram sapientissimo illo Socrate. Habemus igitur *Patres Crepitantes*, suam Crepitui dialectum & loquendi normam prorsus inesse; ut falsò qui invidiam illi apud omnes conflare magnopere student, tam arguti Rei incomptam garrulitatem, torporemque nobis objiciant. Oblate-
rent nunc *Patres Crepitantes*, obganniant qui Crepitûs hebitudinem & blæsum obtusumque linguæ torporem gravissimis verborum protelis infectantur. Loquitur ille me hercule; immo triplici sermonis dialecto utitur. Nam aliquando *pappax*, qui adultiore sunt ætate *papappax*, qui virili *papapappax*.

Haud parvum negotium faceßere arbitror *Patres Crepitantes* ad causam Rei nostri tuendam; & honestam, & pudicam ejusdem educationem, moresque educationi ipsi animi integritate respondentem. Non enim in mediis civilium negotiorum tumultibus & fastu, sed in secessu, & remota ab ambitu aulæque strepitu solitudine, versari consuevit ac degere

*Forumque vitat, & superba civium
Potentiorum limina.*

Noverat enim haud aliter civile odium, cæte-

raque imminetia discrimina tutò declinanda ,
 quàm si privatam nactus vitam, sibi potiùs
 quàm cæteris vivere studeret : atque ita se po-
 tiùs (quod potenti instar est) majorem Reipu-
 blicæ utilitatem fore allaturum , si vitæ à se ac-
 tæ testes procul amoveret , ac civium aures pro
 viribus declinaret. Hinc enim factum est , ut
 in secretioribus ædium recessibus , in balneis ,
 in privatis cubiculis vitam transigat : ac deni-
 que , sub stragulis , ut Crepitus adolescentis
 Aristophanæi , quem Strepsiades fuisse ait ,

ἐν πέντε σισύραις ἐγκακορδουλῆμενοι (f).
 Quid si mores spectemus ? nonne charitate in
 cives maxima semper enituit ? Missa facio sin-
 gulari benignitate in omnes collata beneficia.
 Quis enim vestrùm *Patres Crepitanter* tam in-
 grati animi reus videri possit , tam beneficio-
 rum immemor , tam deses , tamque impudica
 fronte , qui non maximam ejus in vos , in con-
 juges , in liberos , in familiam , in Rempubli-
 cam , in universum denique hominum genus ,
 merita fateatur ? Tam latè patent ejus benefi-
 cia , ut non gentes modò licèt remotissimæ &
 barbaræ , non hujus sese charitate adstrictæ fa-
 teantur ; sed & ipsæ brutæ animantes naturali
 amore prosequantur. Sus enim audito , ven-
 tris crepitu , statim accurrit , mox sterco
 exceptura.

At quamvis tantò solitudinis capiatur amo-
 re ; nonnunquam tamen , animi laxandi caus-

(f) *Quinque stragulis involutum.*

sâ, lætitiæ & risûs patiens, immò & auctor, in publicum hominum confessum prodire haud erubescit. Ubi inter cachinnos versatur liberè ac discurrit, ipsoque risu apprimè delectatur, ab eoque sæpè evocatus foras erumpit. Quare haud temerè arbitror, Democritum, mortali-um omnium γελασιμώτατον, in hac Crepitu-um facultate plurimum valuisse.

Libertatis amantiſſimus semper extitit, ut Brutus, ut Cicero: nam si quando servituti, & carceribus mancipatur, nullum non lapidem movet, ut repagulis, vinculis, & compedibus quibus detinetur, spretis; laxatisque postibus, dilabatur.

Si Crepitûs itidem dotes, & literarum ornamenta profequi velimus; inveniemus profectò in omni scientiarum, ac liberalium disciplinarum genere instructiſſimum. Ac eloquentiâ quidem plurimum valuisse, vel unico exemplo comprobabimus. Cùm enim Metrocles Hipparchiæ frater, ac Theophrasti discipulus, aliquando meditaretur, inter ea nescio quomodo crepitu ventris emisso, adeò erubuit, ut præ animi moerore domi se incluserit, à vita per inedia[m] discessurus. Quod cùm Crates accepisset, domum ad eum advocatus accessit, cùm lupinis deditâ operâ se prius ingurgitâſſet. Ac monebat illum verbis, nihil ut gravius in se admitteret: quippe portenti simile futurum, nisi secundum naturam spiritus secernere liceret. Ad extremum verò ipse quoque ventris crepitu emisso, similitudine facti illum conso-

latus, confirmavit. Ex eo tempore ipsum audivit, atque in philosophia plurimum profecit. O linguam disertissimam facundissimamque! O facinus, dignum me hercule quod immortalis gloria prosequatur! Noverat profectò Crates, ejus verba nullius ponderis futura, nisi potentissimam Crepitûs facundiam tantæ rei comitem ascisceret. Quis ambigat, egregium Philosophum se gravissimo sententiarum robore præmunisse, tantum negotium aggressurum; incassum tamen, nisi orationi languidæ atque enervi suppetias Crepitus ivisset. Persuasit nempe unico verbo, quod Crates vastissimo sententiarum ambitu minimè potuisset.

Musices itidem peritissimum fuisse, nemo inficiabitur qui Augustini Hipponensis Antistitis libros *de Civitate* legerit. ubi ait, *Nonnullos ab imo sine pædore ullo ita numerosos pro arbitrio sonitus edere, ut ex illa etiam parte cantare videantur.* Talis fuit Germanus quidam in comitatu Maximiliani Cæsaris & Philippi ejus filii, cum in Hispaniam advenissent: nec ullum erat carmen, quod non ille Crepitibus podicis redderet. De Turture ab Aristotele memoriæ proditum est, dum canit, ventris crepitus frequentissimè ejectare. Namque illis ἰδιὸν συμβαίνει τὸ ἀποψοφεῖν. Atque inde originem traxisse proverbium illud arbitror: *Turtur cantat.* in eos nempe qui imâ parte sonabant. Appositissimè etiam dici-

tur à Nicarcho πορρὴ τραυλὸν ἰεῖσα μέ-
λος (g).

Omnia hæc *Patres Crepitantes* nullius essent prorsus momenti ad magnum heroa constituen- dum, si virtute illa quæ mores gubernat, hu- manarum actionum moderatrice, destitueretur. At Reus noster ita undecumque egregiis animi dotibus, virtutisque ornamentis semper excel- luit, ut portenti similis videatur. Primò qui- dem grati animi exemplar mihi proponitur. Eum quippè qui ipsum libere vagari permittit, nec minimum offendisse unquam reperitur; adeò est justitiæ amans, ac memoriæ benefi- ciorum tenax: immò a molesto tormine, at- que intestino tumultu, quod ad exitium con- jurabat, quasi Apollo alter ἀλεξίκακος, inco- lumen defendit.

Quis nescit Religionem, Virtutum cætera- rum stirpem atque parentem, in Crepitu nos- tro imprimis commendandum? Telemachus Acharnensis quò eum in promptu haberet, gra- tissimo alimento confovebat; fabæ nempe ollâ diuturnâ, quâ vitæ curriculum transigebat; haud alia scilicet de causa, nisi ut anniversa- riam τῶν πνευανεψιῶν solennitatem cum Ven- tris Crepitu celebraret. O religiosum facinus! O Pium! Sed quid Telemachum dico? Athenæ ipsæ Atticæ nulla in Apollinis honorem thymia- mata, aroma nullum tanto numini vel gra- tius, vel acceptius excogitare potuerunt, quàm

suavissimum Crepitûs odorem. Quare severissima religionis lege cautum fuit, ne alio alimenti genere quam leguminibus victitarent.

Unde & Crepitûs frugalitas conspicienda se offert: cum vilibus atque abjectissimis quibusquam contentus, alliis, lupinis, rapis, cepe, faseolis, aliisque id genus præcipue gaudeat ac nutriatur; luxu autem & opulentiâ vel pereat vel langueat, roburque amittat: unde fit ut lautitias penitus aspernetur.

At quò Reus noster æqui rectique tenacior est, ac jus suum unicuique tribuendi; eò injuriarum vindex & acrior & severior. Eos siquidem qui comprimere, frænare, & exire conantem frustrare solent ac decipere, tanto prosequitur odio, tam vindictæ & cædis avidus laceffit & torquet, ut ad internecionem usque defæviat. Cujus rei quia nec pauca nec obscura existant exempla *Patres Crepitantes*, satius me molestiæ & fastidio vestro facturum existimavi, si ea silentio prætermitterem. Quòd si mitius agat, leniori quodam poenarum genere de injuria sibi illata vindictam sumit. Nam cum aliqui diu ipsum compresserint, atque exire reluctantem foribus clausis detinuerint, ipsique pugilicè invadenti feliciter obstiterint: dum tamen Crepitûs vim erumpere gestientis, atque huc illuc discurrentis incurfus, evadere conantes, tantillum fores laxant; vel ab eo commissi clam facinoris produntur, vel attracto secum involucro conspurcantur & demerdantur, vel utrumque simul. Auctoritatem

eadem dignitatemque adeò affectat & sustinet, ut si alicui vel irrisioni vel contemptui fuisse animadvertat, in furorem quasi versus, mirum in modum excandescat, dum irrisoreni ipsum pœnâ talionis afficiat. Exemplum vobis præbet *Patres Crepitantes* mirabile illud facinus quod à Frederico Dedekindo ita describitur (b) :

*Missus ad externas orator maximus oras
Nuper erat, lingua consiliisque valens.
Virgineo in coetu, domineque ante ora potentis
Debit eloquii tela ciere sui.
Utque in conspectu dominæ data copia fandi,
Sollicitus graviter lumina figit humi.
Jamque soluturus facunda viriliter ora,
Ut solitum fieri, flectit utrumque genu.
Sed quia se nimium miser incurvabat in auras,
Edidit ingratum ventre crepante sonum.
Nil tamen hoc factò perterritus, absque rubore
Prosequitur causæ coepta severa suæ.
Dissimulant omnes crepitum audivisse, sed una
Non bene quæ risum Virgo tenebat, erat.
Dumque sibi indulget nimium ridere loquentem,
Ah! malè virgineas claudit inepta nates.
Et tenuem ventris crepitum subtiliter edit:
Audieris, lyricum dixeris esse sonum.
Tum memor admissi Rhetor sua cæpta relin-
quens,
Virgineum alloquitur verba per ista chorum.
Pergite sic ventos ex ordine, pergite Nymphæ*

(b) Lib. 3. c. 7. de Simplicitate morum.

*Mittere, quos longum continuisse nocet.
 Inde ubi me rursum quoque mittere jusserit ordo,
 Officii peragam munia cuncta mei.
 Illicò virgineas perfusa rubedine malas
 Dejicit ab oculis moesta puella suis.
 At reliquæ ingenti risu quatiuntur, & illo
 Solvitur actutum concio facta modo.*

Videtis Patres Crepitantes, Virginem illam tam procaciter insultantem atque iridentem, ab eo dignissimo supplicio multatam.

Fortitudinem ejus, virtutem, atque animi præstantiam quis non in privatis rebus expertus est? Statim enim ac sodalem metu trepidantem advertit, quasi ignaviæ illum pudeat, nihil non molitur, ut inertem, vecordem, ac remissum sodalem e vestigio relinquat, ne & ipse pusilli atque abjecti animi vitio laborare, pariter videatur. Quod anicula illa Aristophanica experta est in *Pluto*.

ὑπὸ τῆ δέξασθ' ἄρα δριμύτερον γαλήης (i).
 Et ille apud Lucianum (k) qui ὑπέβουλλε
 ὑπὸ τῆ δέξας (l). Aratum Sicyonium cum instante prælio timore percussum ac titubantem vidisset, deserere maluit, quàm propriæ estimationis jacturam pati, testante Plutarcho in ejus Vita. Sed hæc minoris sunt momenti *Patres Crepitantes*, cum & ipsum numen Priapum quòd perterritum ob veneficarum qua-

(i) Ex metu pedens quavis fele acerbius.

(k) In *Lexiphane*.

(l) Ex metu visibat.

rundam aspectum vidisset, è societate sua ac contubernio dejecerit; testante Horatio:

Nam, displosa sonat quantum vesica, pepedit.

Ejus præterea in Republica utilitatem agnovit profectò Claudius Imperator, ac civium incolumitatem detrimentum passuram, nisi Crepitum Ventris dudum relegatum civitate iterum Romana donaret, & veluti postliminio restitueret. Nec restitueret modò, sed publico convivio, atque epulis optatum exciperet: quod diu meditatus fuerat, edicto de ea re concepto, *quo veniam daret flatum Crepitumque Ventris in convivio emittenti.* Qui quidem honor, exulem per edictum adsciscendi, ante illum tributus est nemini. Sed cum consultissimo Romanorum Imperatori, conceptam pro tanto facinore animo gloriam, extrema dies arripuisset; à confortio & societate hominum ejectus, itidem exfulare coactus est, cum maximo humanæ salutis dispendio: qui quidem Patres *Crepitantes* si in viscera, (ut ita dicam) ac Reipublicæ familiaritatem fuisset revocatus, nunquam in tot miserias incidissemus. Impulerant nempe rei ac salutis publicæ parentem & conservatorem Claudium tot civium clamores ac pericula, quibus consultum iri, munus præcipuum existimavit. Tam arcè denique ejus necessitudine usus est; tam optime in illum fuit affectus, ut prius vocem amiserit, quam ab ejus consuetudine, & familiaritate desciverit, nam testante Seneca in *Ἀποκολοκυντώσει*, *ultima vox ejus inter homines audita est, cum*

majorem sonitum emisisset illa parte qua facilius loquebatur, & omnia concacavit. Nonne ipse est aura illa vitalis, qua respiramus? aura siquidem quam Cephalus venator sub arbore recubans, tantopere deperibat. Non enim Zephyrum illum flores blandientem, ac caloris æstus mulcentem Cephalus invocabat; sed ærem exercitio atque agitatione ventre conceptum foras avocare, quâ precibus, quâ blanditiis vehementissimè studebat; cujus Zelotypiâ Procris medullitus torquebatur. Quid? reluctamini *Patres Crepitantes*? Ambigitisne de Crepitûs utilitate? Periculum facite. Retundite ejus impetum, exitum referate, præcludite viam. Experiemini, me hercule, vel eo maximè propitio ac fospite hominem indigere. Non de illo tantum intelligo strepero ac vocali, sed de illo etiam qui tacitò ac sensim subterlabitur. Quis vestrùm *Patres Crepitantes* vel unius diei curriculum traducere fospes potuisset? Illi conjugum incolumitas, liberorum salus, familiæ denique indemnitas ac valetudo penitus referenda. Multa demum sunt *Patres Crepitantes* quæ nisi grati animi indicibus accepta referamus, turpissimum animi vitium contraxisse meritò videamur. Quid referam tot tantaque commoda quæ ab ipso in vitæ privatæ usus derivari cernuntur?

Vulgatum est ex *Strepsiade Aristophanæo*, festivissimo scurra, in *Nubibus* effatum illud:

Σάλπιγξ ὁ πρωκτός ἐστίν (m).

(m) *Tuba podex est.*

Rogo, *Patres Crepitantes* nonne frustra esset, ac nullius usus tuba illa, absque deterrimo suavissimoque tibicine Crepitu? Nisi Crepitus inflâisset, quorsum tuba? Quendam audisse vidisseque memini gibbum, qui quoties libuerat, adeò in numerato habebat crepitus, ut non solum innumeros eorum, vi nullâ adhibitâ, ejectaret; sed eos canentium more inflecteret, acueret, deprimeretque; ita ut veluti classico quodam, aut tubâ, lituove, nunc signum pugnæ daret, nunc receptui caneret, quasi agmen vel ad certamen impelleret, vel ab hostium congressu revocaret.

Quid homini utilius *Patres Crepitantes* quàm victus, atque ejus quærendi institutum & ratio? Hoc itidem beneficio Reo nostro quamplurimi sese devinctos fatentur. Cujus rei specimen ut præbeam, exemplum quoddam *Patres Crepitantes*, sub hujus ordinis aspectum proponam. Fuit Antverpiæ Tabellio quidam Amsterodamensis, qui hebdomatim ultrò citroque commeabat. Hunc ita expeditum in emitendis bombis istis crepitantibus memorant qui aliquando in illius contubernio fuerunt, ut ad quemvis nutum etiam sonum illum absque ulla verecundia ederet. Accidit autem ut de vase cerevisiæ præstantioris persolvendo, pacisceretur cum quodam hac lege, ut qui in ascensu turris Marianæ, quæ ibi altissima, plures emitteret crepitus, præmium acciperet. Eunt ascitis arbitris, & ecce Tabellio in quolibet gradu, qui sexcenti & viginti tres numerantur, cre-

pitum expeditè edebat. Idem in descensu facturus, si de altero vase decertatum fuisset. En, Rei nostri auxilio necessitati ac siti subventum est, quo forsitan si destitutus fuisset Tabellio, siti & æstu, rei pecuniariæ defectu laborasset. Novi quendam mendicum, ferreæ frontis hominem, qui haud aliter ac si muscos proferret modulos, iis Musarum deliciis invitabat, atque ita nimium curiosis pecuniam emungebat. Sunt etiam qui Crepitu nostro pro flabullo usi memorantur. Vir quidam nobilis cum ministri abessent, inter prandendum iussit quendam suum conturbernalem sibi ventum facere. At ille: Nescio id vestro more. Ergo tuo modo facito, inquit. Igitur ille, elato dextro crure, ventris crepitum edidit. Eo pacto se ventum facere solere, dicens.

Quodnam *Patres Crepitantes*, adversus maleficia, carmina, philtrea, amuletum eo præsentius atque efficacius? Nihil magas, strigas, sagasque, ac veneficas ita & fugat & terret, quàm illius vel strepitus vel sonus. Testes advoco Canidiam & Saganam apud Horatium, quæ cum in horto coram Priapo Manes cicerent, ac veneficia & incantamenta perficerent, cum Priapus ipse metu concitus, quasi vesicâ displosâ pepedisset; illæ re infectâ

currere in urbem.

*Canidiæ dentes, altum Saganæ caliendrum
Excidere, atque herbis, atque incantata la-
certis.*

Vincula; cum magno risuque jocoque videres.

Experientiâ ac longo sæculorum usu comper-
tum est *Patres Crepitantes*, eos maximè qui
Crepitus contubernio arctaque necessitudine usi
sunt, quique apprimè cum eo versati perhiben-
tur, longissimum vitæ curriculum exegisse.
Nam Zeno quidem ille Cyprius Stoicæ sectæ
conditor, quique illud decrevit; *Crepitus sci-
licet Ventris, haud aliter quàm ructus, liberos
esse oportere*, septuagesimum secundum ætatis
annum sine morbo attigit, diù victurus; nisi,
quòd corpus lapsu attrivisset, se ipsum stran-
gulâisset. Crates Cynicus, qui Metroclen item
Philosophum Crepitibus Ventris solabatur, se-
nio confectus decessit. Et quidem Metrocles
ipse Hipparchiæ frater, qui inter meditandum
aversa illa parte plurimum garriebat, ut tra-
dit Laërtius, mortuus est cum se ipsum ob
senectutem suffocâisset.

Jam dudum *Patres Crepitantes* actum esset
de bajulis, aliisque qui onera ultrò citroque
deportant, nisi Crepitûs auxilio reficerentur,
atque ad onus sustinendum denuò se erige-
rent. Xanthias ille Aristophanis in *Ranis* oneri
profectò succubuiisset, nisi vocatus ab eo Crepi-
tus, suppetias ivisset, quum dixit:

Μηδ' ὅτι ἰοσῶλον ἀχθος ἐπ' ἐμαυτῶ
Φέρων,

Εἰ μὴ καθαιρεῖσαι τίς ἀποπαρδήσομαι.(n).

(n) Neque quòd tantum onus feram,
Ut nisi me aliquis jam sublevet, crepitans
emittam.

Petronianus Corax mercenarius, cum oneri ferundo se imparem agnosceret, advocato Crepitu, ut lassitudini vires suppeditaret, *tollebat subinde altius pedem & strepitu obscæno simul atque odore viam implebat*. Nec primus sum Patres Crepitantes qui de illius utilitate differerim, cum & id ante me viri famosi præstiterint. Ut fecit olim Symmachus apud Martialem :

Pedere te malle: namque hoc nec inutile dicit.

Symmachus, & risum res movet ista simul.

Illud denique subjungam, quod olim Nicarchus protulit: *ωροδὴ καὶ σωζέει* (o). Ut non immerito, Patres Crepitantes, quod Græci dicere solebant, cum quis sternutabat: *ζεῦ σωσον*; dicere nos potiori jure debeamus cum quis ventris torminibus, atque intestinorumvolvolo laborarit, *ωροδὴ σωσον* (p), Portenti igitur simile est Patres Crepitantes nonnullorum odium ac livor, ab eoque animi averfio; qui cum ab illo non nisi beneficiis affecti sint, quibus devinci magnopere debuissent, nescio quò sinistro Crepitûs fato, non ipsum tantum, sed ejus nomen (pro Dii immortales)! diris devovent, atque aspernantur, & plusquam Vatiniano odio persequuntur: vel, si ejus nomen proferunt, non nisi honore præfato id faciunt. In qua urbe vivimus? Patres Crepitantes ubinam gentium sumus? Flagi-

(o) Crepitus servat.

(p) Crepitus serva:

tium in re esse dicunt, flagitium itidem in nomine, ac turpitudinem. Turpiores ipsi, medius fidius, & humanæ incolumitatis, libertatisque publicæ hostes. Tullius, Romanæ eloquentiæ parens, ac facile princeps, libertatem loquendi verecundiam appellavit: atque eam & sibi & Zenoni placuisse asseverat. Stoicorum institutum fuit, suo quamque rem nomine appellare: unde illud illud ejusdem Scholæ effatum: ὁ σοφὸς εὐθυρρήμων ἔσθι. Asserebant enim (nec injuria) nihil esse obscœnum, nihil turpe dictu. Infaniunt igitur, atque ineptiunt isti Crepitomastyges, qui tectis verbis quàm apertis eloqui malunt. Stipites istos & blennos, quàm Stoicos sequi malimus? ne Disirint. Quid etiam de iis dicam, qui cum Ventris Crepitum æquo animo ferant; Visium tamen, germanum ejus fratrem, immò & uterinum, convitiis plaustis onerant, diris devovent, ac maledictorum jaculis confodiunt? eâ scilicet de causa, quòd nares potius quàm aures percutiat, atque invadat; & tacitus, sicariorum more, proserpat; quin adsit contra illum se muniendi facultas. Ἐδολὸν Græci illum vocant, seu Ἐδεολὸν, ut à sonoro illo & crepitante discernant, cui *περσὴν* nomen indidère. Qui hæc in Visio accusant *Patres Crepitantes*, haud aliter se gerunt, quàm qui modestiam, silentium, taciturnitatem criminantur: quam veteres Philosophi adeò coluerunt atque amplexi sunt. O mores! ò tempora! in quibus vel ipsa virtus vitio vertitur. Dignissimum

laude facinus, atque reverentiam, urbanitatemque laceffunt. Quid enim immodestius, impudentius, ingenuo Crepitu esset indignius, quàm colloquia & sermonem inter æstantes collatum atque fluentem repentino aliquo strepitu irreverenter obsidere, scurriliter invadere, atque interrumpere? Huncce (prò facinus)! inurbanum appellatis ac rusticum? immo lepidum atque facetum! Quid tandem si illorummet sententiâ atque suffragio Rei nostri calumniam vindicavero? Nonne ipsi ejus mores, naturam, vitam, velut impudicam, inhonestam, fordidam atque invisam diris omnibus infectantur? Prudentissimè igitur eorum opinioni obsecundare Visium mihi videtur, si verum est illud Biantis effatum: *Apprimè decorum illis esse silentium, quibus indecora impuraque esset vita.* Dicebat quidem Pythagoras: *Aut sile, aut effer meliora silentio.* Quid ergo loquatur ille silentio commendatius? Quod si graveolentiam, ac molestum, tetrumque illum flatum nobis objiciant; dicam, è Parthorum esse genere, quibus oris graveolentia peculiaris. Vel respondere fane ipse posset quod Eurypides olim Decamnicho objicienti sibi oris graveolentiam ὅτι πολλὰ ἐν αὐτῷ ἀπόρρητὰ ἐγκατεσάπη.

Audaciæ ac temeritatis notam incurram profectò *Patres Crepitantes*, si omnes tanti herois laudes profequi tentavero. Ea quippè fuit apud veteres de eo existimatio, ut nullum ad amicitiam adumbrandam commodius aptiusque Sym-

bolum vel repererint, vel excogitârint. Unde Martialis:

*Nil aliud video, quo te credamus amicum,
Quàm quòd me coram pedere Crispe soles.*

Haud ineptè divitiarum quoque Symbolum veteres constituerunt. Unde apud Græcos ἐδέειν & πέρδειν pro opulentiam ostentare vel simulare accipiuntur. Quod confirmatur etiam paroemiâ illâ: νεκρὸς κείται ἐδέων. Intellexit optimè Chremylas in *Pluto*, dum de Argyrio Atheniensi viro prædivite ob eximias opes podicis solutissimi, dixit:

Ἀργύριος δ' ἔχει διὰ τῆτον πέρδεται (q);
Cùm Nicarchus vetus Epigrammatistes elogium aliquod Crepitu dignum posteritati mandare instituisset, nihil ejus dignitate, magnificentiâ, auctoritate dignius invenire potuit, quàm ut Regi, Regiæque majestati comparasset. Sic enim cecinit:

Πορδὴ ἀποκτείνει πολλὰς ἀδιέξοδος ἔσα.

Πορδὴ καὶ σώζει, ἱραυλον' εἶσα μέλος.

Οὐκ ἔν εἰ σώζει καὶ ἀποκτείνει πάλι πορδὴ.

Τοῖς βασιλεύσιν ἴσην πορδὴ ἔχει δύναμιν (r).

Et Cario ille Aristophanæus, cùm Deum suum salutare vellet, dignius numine existimavit quàm verbis, Crepitu salutare. Ait enim ille:

(q) Nonne Argyrius harum caussa (nempe, divitiarum) crepitus emittit?

(r) Et Crepitus multos nequiens erumpere perdit,
Et servat, balbum quando dat ore sonum.

Ergo si jugulat Crepitus, servatque sonando,
Regibus hunc magnis quis neget esse parem?

— προσίωντος γὰρ αὐτῷ μέγα πᾶν
Ἄπέπαρδον (s).

Non judicarunt mortales se Ventris Crepitum meritis honoribus prosequutos, nisi ad summum dignitatis fastigium eveherent. Quare Ægyptii omnium sapientissimi ac religiosissimi, in Deorum album retulerunt; ipsique aras, templa, sacrificia, ac pulvinaria statuerunt. Quorum si quis vel intestinos dolores declinasset, vel flatu illo qui in salutem conjurabat, opportunè emisso, imminentem jacturam evasisset, voto in grati animi signum emisso, tabellam in vernaculi Numinis facello, hisce verbis exaratam appendebat:

CREPITUI. VENTRIS. CONSERVATORI.
DEO. PROPITIO.

QUOD. AUXILIO. EJUS. PERICULO. LIBERATUS.

N. N. M. F. BENEFICII. MEMOR.

VOTUM. SOLVIT. ET. DE. SUO. P.

Quid referem *Patres Crepitantes* viros illustres, ac posteritatis memoriâ insignes, qui ab eo, quasi à nobilissima stirpe, nomen traxerunt? Inter quos antiquissima nobilissimaque Pedonum familia, ex qua fuit Pedo Albino-vanus, item Pedanius Costa, Pedanius Secundus, Asconius Pedianus, Pedius Consularis,

(s) — Nam propius cum accessisset [Deus].
Mirum in modum pepedi.

Pedius Blæsius , Pedius cognomento *Quintus*.
 L. Peduceus , Sex. Peduceus , M. Juventius
 Pedo. M. Creperejus. Et alii tum populi tum
 civitates quæ ab eo nomina mutuati sunt. Her-
 bæ item ac frutices , ut γαλεόβδολον , quo-
 niam folia ejus manu trita γαλέης βδόλον odo-
 re suo referunt. Atque ὀνόπερδον herba quam
 si comederint asini , crepitus reddere dicuntur.
 Item proverbia ab eo deducta , ut illud :
*Non pedo Thus : Suus cuique Crepitus bene
 olet : Tussis in Crepitu : Mortuus pedens : Sur-
 do oppedere :* & alia si quæ sunt , quæ à Cre-
 pitu nostro exordium , atque originem acce-
 perunt.

Quamvis hæc omnia magna sint , Crepi-
 tumque nostrum fatis posteritati commenda-
 tum relinquunt : nihilominus vel mutila fortu-
 na vel manca alicui forsan videretur , nisi pri-
 vatæ felicitatis æmulos , atque hostes sortita
 quodammodo fuisset. Ea siquidem est *Patres
 Crepitantes* ; rerum humanarum conditio , ut
 egregia merita , res eximiè gestæ , ac gloria
 denique , odio ac livore vacua difficilè com-
 parentur. Quapropter , nescio quo fato , *Pa-
 tres Crepitantes* cùm Reum nostrum summâ
 devotione ac reverentiâ prosequi debuissent ,
 eâ sunt animi nequitia ac pravitate affecti , ut
 hostili potius ac infesto animo omni pudore
 deposito petulantissimè persequantur. Illam
 præcipuè calumniam Reo nostro infigunt ,
 quòd astantium nares invadat , & quamvis
 compressus , hospite (ut dicitur) infalutato ,

subfugiat ac dilabatur, cum maximo custodis rubore. Unde erroris etiam & vagabundi notam impingunt, quod servitutis impatiens, & profuga; clam sæpè dilabatur quin dominus perferenscat. Quæ quidem criminatio quàm inepta sit ac inutilis, nemo non videt, qui consilii rectique iudicii sit compos. Quis enim ille, aut ubinam gentium, qui cum in custodiam rejectus, vinculis compedibusque detineatur, libertatem sibi tantopere adamatam, si oblatam viderit, vel respuat, vel abiciat? Nemini etiam de proprii Crepitûs graveolentia conqueri licet, si verum est quod circum fertur, *Suis cuique Crepitus bene olet*. Illud sanè immanissimum est, quod infontem, deque nullo crimine appellatum, veluti scelestissimum ac capitis reum, in custodia ipsa confodiunt, strangulantque. Ecquodnam tantum facinus, tam immane flagitium admisit, ut eum in aëra profilire minimè permittant,

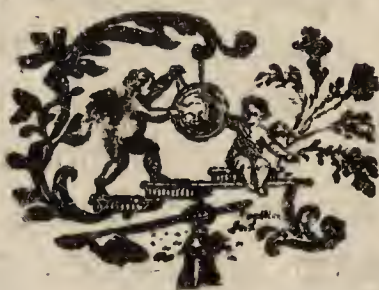
atque aura liberiore frui.

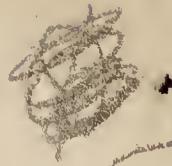
Nec prohibeant modò, sed in ipso carcere jugulent. Plura dicenda mihi forent *Patres Crepitantes* nisi jam oratio longiùs quàm par esset, protracta receptui canere videretur, ne cum vos & iudices & patronos appello, tædio ac molestiâ affectos, singulari benignitate destitutos inveniam. Defendite *Patres Crepitantes* Reum inanibus calumniis, obtusisque jaculis impetum. Reipublicæ delicias, populi salutem, firmissimum humanæ vitæ

præsidium, præsertim difficilimis hisce temporibus Quadragessimalibus, in quibus tot tantaque mala nobis insidiantur, nisi accerrimus ipse humanæ salutis vindex eriperet; libertati civium restituite. Quid exteræ dicent nationes, quid barbaræ, quid denique vel rustici ipsi, muliones, bubulci, quibus ea Crepitûs reverentia? Pudeat vos *Patres Crepitantes* tot injurias, tot vulnera, inulta posteris transmississe. At si scrupulis istis ac superstitionis nostri ævi Crepito - mastygis, Reum nostrum exilio perpetuum detinere, immotum infixumque animo hæserit; exfulare jubeant Nubes: eas pariter ab orbe exsibilent, quas itidem *Strepsiades Aristophanæus* pedere annuit. Infantis, atque de vobis omnibus optimè meriti causam tuemini. Vos hæctenus ejus dignitatem sustinuitis: clientem amplectimini, quem nisi vindicare pergitis *Patres Crepitantes* tanti Ordinis dignitati pessimè consulatur. Publicâ sententiâ atque suffragio revocate. Si domestica exempla tædio habetis; extera, & quidem Græcorum sapientissimorum, ante oculos ponite; *Cratetem* profero; *Zenonem* appello, acerrimum utrumque, gravissimumque Crepitûs vindicem, assertoremque. Qui ambo lege lata decreverunt, Crepitum Ventris libertatè donandum: *Crates* quidem in Cynicorum Republica; *Zeno* verò in Stoïca; quæ solâ tunicâ differebant. Quod nisi honestum æquumque fuisset, tamque egregiorum Philosophorum, humanæque vitæ moderatorum di-

gnissimum judicâssent, neutiquam sanè fecissent. Habetis veterum vestigia qua prematis *Patres Crepitantes* Contubernales ventros eo rubore liberate. Reum nostrum maximo devincietis beneficio. Reipublicæ salutem firmioribus fulcietis præsiidiis, Hominum consuetudo arctissimis vinculis stabilietur. Virginum verecundia frequentissimis periculis liberabitur. Conjugum, liberorum, familiæ, incolumitas tutissimis aggeribus munietur, vestrumque omnium dignitati, famæ, auctoritati, magnopere consuletur.

D I X I

—hs

